СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 137. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 15. червня, 1925. VOL. XXXIII. No. 137. Jersey City, N. J., Monday, June 15. 1925. THREE CENTS

Америка видає осторогу Мексикови.

ВАШИНГТОН, 12. червня. — Секретар стейту Келоґ видав публичну заяву, що мексиканський уряд може ждати допомоги від американського уряду лишень тоді, як Мексико буде охороняти життя й права американських горожан.

Заява ся, котра має значінне публичної остороги для мексиканського уряду, була видана після конференції, яку президент Кулидж, секретар стейту Келоґ, міністер судівництва Сарджент та сенатор Бора мали з американським амбасадором Шефілдом, що недавно приїхав сюди, як говорилося спершу, на приватні вакації.

Ґазети приняли сейчас заяву Келоґа як познаку, що відносини межи Злученими Державами а Мексиком не найліпші та що межи ними легко може прийти до зірвання.

СМЕРТЬ ВИЗНАЧНОГО РОБІТНИЧОГО ПРОВІДНИКА.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 12. червня. — В одному місцевому шпитали помер тут нині від острого атаку недуги Брайта („цукрової слабости") Ворен Стенфорд Стовн, відомий провідник робітничого руху, президент юнії залізничих машиністів та піонір юнійного банкирства.

Мав він при смерти 65 літ життя. Юнія, котрої він був президентом, дістала тисячі кондоленційних телеграм, які свідчать про велику популярність покійного. Він мав лишень публичну школу та був машиністом. Почав брати дуже скоро участь в юнійній орґанізації, а добившися нарешті становища юнійного президента, остав на ньому до смерти.

ПУСКАЮТЬ НА ПЕНСІЮ... КОНІ.

ВАШИНГТОН, 12. червня. — Департамент чищення міста Вашингтону й околиці пустив на пенсію Тома, Джіна й Барні, три коні пожарної сторожі, з котрих кождий має вже по 14 літ. Се послідні коні пожарної сторожі, котра тепер заступає всюди коні машиною.

АДВОКАТ [illegible] ЗЛОДІЙСЬКОЇ ШАЙКИ?

НЮ ЙОРК, 12. червня. — Велика лава присяжних суддів нюйорського стейтового суду рішила поставити на суд місцевого адвоката Ізраеля Брінкмана, котрий мав брати крадені бонди від одної злодійської шайки та продавати їх. Він мав укладати всі крадежі сеї шайки.

ПОЖАР НА КОРАБЛІ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 11. червня. — Прибережний корабель Крістал занявся нині в часі, коли він плив яких 4 милі від берегу. Пожар поширився так скоро, що залога мусіла скакати в воду, щоби ратуватися від огню. Вискочило осіб 30, з чого досі ще не найдено 14 осіб. Решту вратували з води океану моряки одного моторового корабликa прибережної сторожі.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗА ДАВНІ ГЕРОЙСТВА.

ВАШИНГТОН, 11. червня. — Федеральний уряд постановив відзначити двох жовнірів за геройство, яке вони оказали підчас арештовання одного филипинського бандита 16 літ тому назад.

АМЕРИКАНЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ЗБОРІВ МЕЖИПАРЛЯМЕНТАРНОЇ ЮНІЇ.

ВАШИНГТОН, 11. червня. — Американські орґанізації вже вибирають делеґатів та представників на конґрес Межипарляментарної Юнії, що має початися в Вашинґтоні дня 1. жовтня сього року. Межи американськими делеґатами є відомий політик і адвокат Е. Рут.

ОГОЛОШЕННЄ ПОДРОБИЦЬ ПРО „ФАБРИКУ РОЗВОДІВ".

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 11. червня. — Державна прокураторія вже внесла позов проти двох місцевих адвокатів за те, що вони мали удержувати так звану фабрику розводів, яка за добру оплату роздобувала при помочи хабарів розводи для всякого, хто заплатив хабара.

ЗАБОГАТО ЗАКОНІВ.

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 11. червня. — Стейтовий уряд установив спеціяльну комісію з правників, яка має розглянути всі закони стейту та виробити пляни їх упрощення та зменчення їх числа.

Орґанізація сеї комісії є частиною руху за зменченнем числа законів у Америці, проти котрого від довшого вже часу ведеться сильна акція. Комісія буде відай працювати кілька літ.

ЗА КЛЕНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ.

ВОБЕРН, Месечузетс, 11. червня. — Велика лава присяжних суддів поставила перед суд за нарушенне спокою двох людий, яких арештовано підчас забурень, що наступили після зборів Ку-Клакс-Клена в Берлинґтоні, дня 8. липня. Обжаловують їх також за напад на людий з небезпечними орудями в руці.

РОБІТНИЧИЙ ПРОВІДНИК ЗАСУДЖЕНИЙ НА ВЯЗНИЦЮ.

МОРҐАНТАВН, Вест Верджінія, 11. червня. — Стейтовий суд засудив на 6 місяців вязниці Битнера, головного представника майнерської юнії в північній части Західної Верджінії. Засуджено його за непослух судови, якого він мав допуститися промовляючи на одних зборах вуглевих страйкарів.

30 ДНІВ АРЕШТУ ЗА НАМАГАНЕ САМОВБИЙСТВО.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 11. червня. — Стейтовий суд [illegible]

УДАРТЕ В ВІЧЕВИЙ ДЗВІН, ДОПОМОЖІТЬ ГОЛОДНОМУ СЕЛУ.

Від місяців не бачить наш селянин хліба. Сам не має чим пожививтися і не має зерна на весняний посів. Тепла зима і мишва знищила озимину. Лютий ворог донищує його податками і данинами та жде на його загибіль.

Громадяне. Не даймо загибати живому народови. Киньмося всі як оден до ратунку нашії. Нехай прокинеться в ту страшну хвилю і найбільш заспаний кут, хай вдарить в вічевий дзвін і кличе нарід на пораду, на негайну допомогу нашому Голодуючому Рідному Селу.

Поратувати село — це наш святий обовязок, бо ратуючи село, ратуємо українську націю. Від того обовязку не може і не сміє відтягнутися буквально ні одна особа українського роду.

В першій мірі повинні взятися до цеї праці наші товариства і парохії по місцях, а дальше всі свідомі громадяне. Повинні скликувати віча і наради і представити народови голодове лихоліття в старім краю.

Коли бракує Вам бесідника пишіть до Обеднання на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ ЗА ЗЛОЧИН ПОПОВНЕНИЙ 9 ЛІТ ТОМУ.

ГВАЙТ ПЛЕЙНЗ, Ню Йорк, 10. червня. — Процес проти Еміля Клята, голяндського іміґранта, що в 1916 році забив італійського іміґранта Джорджа за 500 долярів, які йому обіцяла жена Джорджа, котра залюбилася в своїм „бордері", покінчився нині присудом Клята винуватим вбийства першого степеня. Суд наложить на нього кару в понеділок; буде се певно засуд на смерть.

СУДДЯ НА СУДІ.

ДЖЕКСОН, Тенесі, 10. червня. — Перед стейтовим судом ставав нині федеральний суддя Рос, обжалований за виставленне на один місцевий банк чеків на кількадесять тисяч долярів, без належитого покриття в банку. Заким суд видав вирок, банк і суддя погодилися на тім, що суддя має сплатити до трох днів суму, яку втратив банк.

ЗРІСТ АМЕРИКАНСЬКИХ МІСТ.

СПРИНҐФІЛД, Месечузетс, 10. червня. — Як скоро ростуть американські міста видно по сьому місті, котре нині після стейтової переписи має 142,224 мешканців. Від федеральної переписи в 1920 році місто зросло о 13,210 душ.

ЗАКІНЧЕННЄ СТРАЙКУ ТКАЧІВ У БРИДЖПОРТІ.

БРИДЖПОРТ, Конетикат, 11. червня. — Кілька соток ткачів та других робітників підприємства Солт Текстил Милс, які вийшли були на страйк, щоби запротестувати проти заведення роботи на акорд, вернули нині до роботи. Спір покінчено взаїмними уступками.

МУРИНСЬКИЙ ПОСОЛ В ОБОРОНІ СВОЄЇ РАСИ.

СПРИНҐФІЛД, Илиноїс, 11. червня. — Віліям Кинг, муринський посол, вніс був у стейтовій леґіслятурі проект закона проти Ку-Клакс-Клена. Мимо красномовного виступу Кинга за сим проектом більшість послів проект відкинула.

РАКЕТА — ФОТОГРАФ.

В Німеччині зроблено спроби фотографування ракетою приблизно на височині 600 — 700 метрів. Закривка фотографічної камери сама відчиняється в момент, коли ракета досягне найвищої точки. Коли ракета падає назад, розкривається парашют (прилад, що загальмовує падення ракети) і фотографічний апарат так спускається [illegible]

РОЗСТРІЛЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН.

Варшава. — Окружний суд в Пинську засудив на кару смерти двох повстанців-селян, обвинувачених в нападах на двори дідичів. Обох засуджених в кілька годин після проголошення вироку повішено.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ВБИВ ОСЬМЕРО ЛЮДЕЙ.

Гамілтон, Онт., 5. червня. — В часі нападу божевілля Фльод Россел застрілив вісім членів своєї родини. Його жертвами є його мати, 60 літ; його брат, 35 літ; жінка брата, 35 літ, та пятеро дітей їх у віці від десять літ до трех місяців. Вісім-літна Дорота Россел є одиноким членом родини, що спасла своє життє. Вона з криком втікла з дому зараз по першім вистрілі. Коли поліція дісталася до середини, застала вбійника з одною кулею у своїй груди; він кричав: „Заждіть хвилинку, я хочу ще застрілити свій образ на стіні". На поліції він толкував свій вчинок сим, що в той четвер мав заплатити морґеч у висоті 1,600 долярів і не мав грошей; тому волів всіх вистріляти, як бачити, що їх викинуть на вулицю.

ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ КРОК КНЯЗЯ ВАЛІЇ.

Князь Валії, наслідник престола Великої Британії, зробив в Полудневій Африці найбільше дипльоматичний крок, який міг зробити. Заїхавши до Блемфонтейн, він казав завезти себе на гріб президента Стейна, який свого часу підчас бурської війни потягнув Державу Оранжової Ріки до війни проти Великої Британії, аби тим робом помочи републиці Трансваль. На гробі сего противника Великої Британії князь Валії зложив вінець.

Гріб Стейна, побіч якого находиться гріб ґенерала Девета, який був провідником повстання проти Великої Британії, вважають Бури своїм Пантеоном. На нім написано: „В память 36,700 голяндських жінок і дітей, що погибли в концентраційних кемпах і деинде підчас бурської війни за свою родину і вітчину". І ось на сім гробі князь Валії поклав вінець від себе. Так віддають честь противникам володарі культурних держав.

ПЕС СПАС ЛЮДСЬКЕ ЖИТТЄ КОШТОМ ВЛАСНОГО.

В Оттаві (Канада) малий песик, власність Джана Альберта, побудив сплячу родину свого пана і в сей спосіб спас всіх від смерти. При тім однак вірний пес заплатив власним життєм, бо, побудивши всіх, сам не встиг втечи з горіючого до[illegible]

УБИЙНИК МІЛІОНЕРСЬКОГО СИНА СХОДИТЬ З УМА.

Джоліет, Ил., 7-го червня. — Ричард Ловб, який на спілку з Натаном Ліополдом замордував міліонерського сина Боббі Френкса минулого року в Шикаго, дістав минулого тижня нападів умової недуги. Він так шалів, що його треба було звязати. Тепер йому трохи полекшало, одначе лікарі не можуть видати свого осуду, що з ним станеться. Вязні, які нагло опинилися за кратами, часто сходять з ума.

ЖИДІВСЬКИЙ МИРОВИЙ СУД.

Жиди в Балтімор, Мериленд, мають свій власний мировий суд, який полагоджує всякі спори поміж Жидами. За переведеннє розправи спорячі сторони платять сему судови лише по одному долярови. За минувших два роки сей суд видав около 1000 вироків і в кождім случаю спорячі сторони приняли вирок свого суду як остаточний.

НОВЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ В ТРАМВАЄВОМУ РУХОВИ.

Лондонська трамваєва рада встановила на видному місці в середині ваґонів прилад, який дає змогу пасажирови, на місці, як слід орієнтуватися, де саме в дорозі перебуває ваґон. Цей прилад являє собою довгу деревляну скринку зі скляною накривкою, де пересувається бинда. На бинді зазначені всі зупинки в маршруті та найближчі вулиці; вона являє собою мапу того шляху, яким іде ваґон. На склі по середині скринки проведена червона риса, яка показує, де саме в дорозі перебуває ваґон. Коли ваґон спиняється, бинда перестає пересуватися і тоді назву зупинки можна прочитати якраз біля риси. На кожні два кільометри пересування ваґону бинда зложується на два метри і пасажири можуть бачити назви зупинок та вулиць за кільометр назад і настільки наперед.

ПЕРЕСЕЛЮТЬ БУЙВОЛІВ.

Представник Норт-Вест Території при домініяльнім (Канада) уряді п. Хрішел відїхав до парку в Вейнрайт, щоб започаткувати переселенне буйволів з парку в Вейнрайт в околиці Форт Сміт. Буйволів в числі 2,000 штук заваґонують в Вейнрайт і завезуть їх до ріки Піс Рівер і рікою повезуть аж до Форт Сміт. Там випустять всіх буйволів на волю. Уряд тому зарядив переселенне буйволів, бо в парку в Вейнрайт за мало місця, щоб всіх буйволів, які там сильно множаться, [illegible]

Німеччина хоче посередництва Америки.

БЕРЛІН, 12. червня. — Німецький уряд мав вислати до англійського тайну ноту, в котрій домагається, щоби аліянти постаралися, щоби Злучені Держави приняли на себе ролю посередника межи аліянтами а Німеччиною та запоручителем ґарантійного пакту.

НІМЕЦЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗА РЕЛІҐІЙНОЮ ТЕРПИМОСТЮ.

БЕРЛІН, 12. квітня. — Генерал Ґінденбурґ, президент німецької републики, приняв депутацію Німецького Меживіроісповідного Церковного Союза, до котрого входять німецькі протестанти, католики й жиди, що прийшла йому складати ґратуляції його вибору.

Бесідник, що говорив іменем всіх віроісповідань, заявив президентови, що Німеччина може рахувати на підпору моральної сили всіх церков.

У відповідь на се президент відповів, що його уряд не буде виступати за ніякою церквою спеціяльно, а буде старатися піддержувати в Німеччині духа реліґійної терпимости та буде відноситися з повагою до всякої віри.

ЗНОВА ЗАМАХ НА КОМІСАРЯ.

МОСКВА, 12. червня. — Нині доконано тут замаху на М. Васенїна, президента північно-двинського провінціонального виконавчого комітету та члена центрального виконавчого комітету совєтського союза в Великім Устюгу.

Васенін дістав глибоку рану ножем у плечі. Його напасника арештовано але поліція ще не подала, хто він такий.

МОСКВА ОСТЕРІГАЄ НІМЕЧЧИНУ ПЕРЕД ЛІҐОЮ.

МОСКВА, 12. червня. — Московські ґазети розписалися про наближаючеся приступленне Німеччини до Ліґи Народів та про ґарантійний пакт. Всі ґазети відраджують Німеччині сього кроку.

СОЦІЯЛІСТИ ЩОРАЗ ВИРАЗНІЙШЕ ПРОТИ ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 12. червня. — Французький міністер скарбу Кайо хвалиться, що він вже зискав собі в парляменті більшість, потрібну для ухвалення його фінансових пропозицій.

Як однак видно зі заяв соціялістичних послів і сенаторів, соціялісти що раз далі починають що раз острійше показувати своє невдоволенне з політики уряду в Мароко та буджету.

КИТАЙСЬКА ЗАВВРУХА.

ГАНКОНҐ, 12. червня. — Кантонські війска побили Юнанські та прогнали їх далеко на північ.

Боротьба в ріжних сторонах Китаю ведеться далі. Християнські місіонарі почали вже покидати Китай, вважаючи терен занадто непевним.

ПІДПИСАЛИ ЗГОДУ З НЮЙОРСЬКИМ МІЛІОНЕРОМ ЗА ЧУЖІ МАЄТКИ.

МОСКВА, 12. червня. — Представники большевицького уряду в Москві та представники американського міліонера Гаримана підписали нині врочисто угоду про визискуванне манґанових покладів в Грузії, на Кавказі.

Іменем Москви підписав контракт Дзержиньскі та Чічерін, іменем Гаримана його адвокат Еліот.

Підписавши контракт про грузинські манґанові копальні, Поляк Дзержиньскі заявив ґазетярам, що він дуже вдоволений, що переговори з американським міліонером покінчилися так щасливо.

МАЮТЬ РІШАТИ ГОЛОСОВАННЄМ СПІРНЕ ГРАНИЧНЕ ПИТАННЯ.

ЛІМА, Перу, 12. червня. — Парлямент півден[illegible]ської републики Перу потвердив заходи свого уряду віддати справу околиці Такнп-Аріки, за яку свариться Перу й Чіле, для вирішення голосованнєм самого населення спірної території.

ДАНЦІ НЕ ВДОВОЛЕНІ З АМЕРИКАНСЬКИХ АҐЕНТІВ.

КОПЕНГАҐА, Данія, 12. червня. — Данські ґазети протестують проти надавання прав дипльоматичної недоторкимости американським торговельним аґентам, що приїхали до Данії прослідити данську заграничну торговлю. Ґазети називають сих аґентів торговельними шпиґунами та жадають від уряду, щоби їх трактував яко таких.

ПАПА ЗБИРАЄТЬСЯ СКЛИКАТИ ЕКУМЕНІЧНИЙ СОБОР.

РИМ, 1. червня. — Ґазета Серено подає, що Ватикан збирається скликати в найблизшім часі екуменічний (вселенський) собор до Риму.

Як каже ся ґазета, трудність буде лежати в тому, що на сей собор можливо зїхатися тільки епископів, що Ватикан не буде мати на се відповідної салі, а поза Ватиканом відбувати собор буде не на руку тому, бо римський папа не виїздить поза Ватикан від часу, як італійський національний уряд забрав папську державу.

ТОРГИ КИТАЮ З ЧУЖИМИ ДЕРЖАВАМИ ЗА УСПОКОЄННЄ КРАЮ.

ПЕКИНҐ, 12. червня. — Китайський заграничний уряд вислав до всіх чужих держав ноту, в котрій висказує свій погляд, що для успокоєння Китаю треба, щоби всі чужинці покинули Китай.

У відповідь на се чужі держави заявили, що [illegible] для успокоєння Китаю треба [illegible] китайській території. Се [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$7.00	На рік	$7.00
Six months	$3.75	На пів року	$3.75
Three months	$2.00	На три місяці	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$5.00	На пів року	$5.00
Three months	$2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДЕРЖАВА, ЩО СТОЇТЬ НА ГЛИНЯНИХ НОГАХ

До світової війни була такою Туреччина, яку називали загально „хорим чоловіком". Та вона хоч програла війну, хоч перенесла важке воєнне лихоліття, на диво поджужала і відроджується. Зате судьба поблагословила світ другою хорою людиною, а нею, як легко можна догадатися, є з ласки антанти побудована велика Польща. Всі розумні люди добачують великий промах що до цего, що поставили „хорого чоловіка" на ноги. Бачуть ту заразу, яка поширюється від гнилого польсько-державного організму та радять на нім робити вівісекцію. Роблять це в-добрій вірі, не з ненависти до польського народа, а з любови до людства та задля світового спокою. Так тільки треба розуміти виступи Лойда Джорджа в Англії, або Ніттого в Італії, які радять розбирати Польщу. Польща не хоче цего розуміти і виливає помиї на голови розумних і певних людий, які йдуть ратувати світ та ще й саму Польщу.

В послідних часах накинулася польська преса ще й на американського ґенерала Аллена, що був комендантом американської окупаційної армії в Кобленц над Реном, за те, що він відважився кинути слово правди в сторону Польщі. Ґенерал Аллен пище воєнні спомини та забирає голос в ріжних европейських справах, а між іншим виразився, що Польща несправедливо посідає Данціґ та коритар, які вона одержала верзальським договором через напір французької мирової делеґації. Це вважає ґенерал Аллен цілком слушно за кривду і блуд та накликує до поправи того блуду і звороту тих земель Німеччині, як правному господареви. За ті смілі і отверті слова оголосили його Поляки неуком, відмовили йому навіть військових здібностий та воєнної відваги, а не забули ще й додати, що в тій протипольській пропаґанді відграває без сумніву головну ролю доляр. Іншими словами Німці підкупили ґенерала Аллена. При тій спосібности виливають сльози за покійним Вільзоном, що то з переконання і щирого серця будував Польщу від моря до моря. Шкода тільки, що ще не згадали і про паню Вільзонову, якій приґравав Падеревскі на фортепяні та виграв в той спосіб Польщу „од моржа до моржа" на мировій конференції в Верзалю.

Ми вже навикли до польських наклепів. Ми знаємо, що наше національне відродження було пятноване Поляками як німецька інтриґа і „пруске маркі", що українські піонірі це платні німецькі аґенти. Тепер хай і світ пізнає Поляків ще й з того боку, особливо хай пізнає нарід американський, який в великій своїй більшости глядів на Польщу як країну, що видала Косцюшка і Пулаского. Американський уряд вже отверезів і глядить на французьку політику іншими очима, а тим самим і на польську, яка є тільки одним трибом французьких махінацій. Тепер черга і на американську суспільність. І вона мусить прийти до того самого переконання, що її передові люди, що пізнали теперішню Европу, а саме, що Польща це штучно збудований державний новотвір о глиняних ногах. Що Польща це некультурна і нетолерантна держава, яка не може спокійно стравити та пошанувати навіть думки визначних людий других народів, якщо вони тільки хочуть її критикувати.

Тоді вони зрозуміють, яке то пекло зготовано 12 міліонам Українців, Білорусинів і Литовців, яких насильно прилучено до Польщі і яких за невинну критику злочинної польської політики не то лають, а яких тортурами мучать, бють і в тюрму саджають. Не тільки звичайних людий, але навіть соймових послів, які у всіх культурних народів мають запевнену посольську неторкаємість.

Ґенерал Аллен може спокійно сміятися в кулак з польських погроз, але українські посли: Максим Чучмай мусить відсидіти два роки тяжкої вязниці, а Павло Васильчук оден рік, а посол Сергій Козицький має йти на рік до дому направи, щоби там навчитися льояльности до польської держави. Мусять йти до арешту не за те, що розбирали Польщу як ґенерал Аллен, а тільки за саму критику польської господарки.

Але так як голоси подібні до ґенерала Аллена підмивають глиняні основи Польщі, так того рода суди як в Рівнім, що засудили українських послів, захитають і цілою Польщею. По стороні послів став не тільки сам український нарід, але в їх обороні станули державні мужі цілого культурного світа. Навіть теперішний премієр Франції Пенлеве переслав їм вирази співчуття та пошани, не згадуючи вже про Гендерсона, Лойда Джорджа та других визначних людий та політиків світа.

Терниста дорога, по якій ступає український нарід, не є безнадійна і не темна. Вона прояснюється з дня на день. Зачинаємо самі себе краще розуміти, зачинає і світ нас понимати. Зачинають пізнавати наших ворогів і приглядатися близше тим глиняним ногам, на яких вони стоять. Памятаймо і ми, що сила оперта на глиняних ногах тільки в глину обернутися може. А ця наука в будучині і нам придатися може.

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ 16-ої КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА ПРИЙМАЄТЬСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ [illegible]

БОРОТЬБА В РОСІЙСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

Завзята взаїмна всестороння боротьба, котра від довшого вже часу ведеться в російській православній церкві в Америці, а котра притихла була на якийсь час, починає розпалюватися на ново, як се видно з позву, який недавно внесено до нюйорського суду. Справа обертається довкола питання, хто має право до російської православної дієцезії Північної Америки. За се право побивається щось вісім кандидатів, з котрих кождий називається одиноким правдивим російським православним епископом Північної Америки та одиноким правним зарядчиком маєтку, що варта яких 20 міліонів долярів, та 400,000 душ, що мають признаватися вірними російської православної церкви в сім краю.

Найстарший зі сих епископів має бути Платон, котрий ще давнійше був епископом Америки, Але відтак вернув до Росії. В 1919. році він вернув назад та зажадав своєї давної влади, але тут уже найщов цілий ряд протикандидатів, які його сейчас назвали узурпатором, ба й обманцем.

Одним з найсильнійших його противників є Адам Филиповський, котрий, будучи Галичанином з роду, опирався на галицький русифікаторський елемент, який становить поважну ґрупу серед російської православної церкви. За ним і заявлялася більшість мирян, тоді як за Платоном станула більшість попів, які у своїй масі є родовитими Москалями, хоча їх паства се переважно „малороси."

Кромі сих епископів є ще архиепископ Кедровський, котрого вислала до Америки піддержувана большевиками „Жива церква," котра мимо ґарного імени вже покінчила життє скоропостижною смертю. Він пробував добитися для себе начальної влади в російській православній церкві, але се йому не вдалося.

Підносять теж свої претенсії до сеї церкви Іван Торок, епископ, висвячений в Европі; епископ Аполінарій, що втік від большевиків; шикаґовський епископ Пашовський, ще один втікач; епископ Сітки на Алясці, Амфільох. До сеї церкви привинні теж подекуди Перманос і Афтіміюс Офейос, епископи сирійської православної церкви.

Боротьбу межи ними американський суд вирішив недавно в користь Филиповського, признавши його правлячим епископом. Се на час заспокоїло російську православну церкву, але тепер епископ Платон уже підносить знова голову та вносить у суд позов, щоби дієцезія приналежала йому. Филиповський, який вибрався до Канади, поспішається зі своїм поворотом боронити своїх прав.

Ся скандальна боротьба межи пастирями за стадо є лишень приміром того, що діється з кожкою церквою, яка привикла опиратися на державу, як держава відмовить церкві своєї дальшої підпори. Демоpалізуюча боротьба не покінчиться ніяким судовим процесом. Який не бувби судовий присуд, він певно не зможе заставити противну сторону підлягати під владу епископа, котрий її не подобається. Російська православна церква мусить росколюватися й росколюватися. Вратувати свою єдність зможе лишень відбудова російської монархії або відданне влади в церкві народови-вірним. Сього другого вона зробити не може. Провідники за довго привикали гнути свої карки в ярмо царату й тепер народа вони бояться гірше чорта. Лишається хиба ждати відбудування російської монархії. І вони сього й ждуть, як каня дощу. Та колиб се навіть і мало коли здійснитися, то може воно прийти так пізно, що російська православна церква розлізеться від внутрішніх скандалів, як висихає гниючий труп на сонці пустині, а її вірні перейдуть до других живих церков, які більше відповідають новочасним національним і суспільним стремлінням, які неминучо обхоплюють всі народи.

ГОЛОСИ СТАРОКРАЄВОЇ ПРЕСИ

Ще раз духовна цензура.

Перемиський тижневик „Український Голос", у 19. числі з 10. мая пише:

На 400 літ назад.

(Глухо-німа політика наших владиків: заведення церковної цензури!)

В останній протицелібатовій кампанії поруч зі світськими громадянами живу участь приняло також рядове українське духовенство, яке на сторінках духовної і світської преси („Нива", „Укр. Голос," „Діло") устами своїх найкращих одиниць недвозначно висловлювало своє обурення на односторонну, насильну і сліпу церковну політику наших владиків. При цій нагоді на денне світло вилізло чимало невідомих досіль ширшому загалові позакулісових махінацій вищих духовників української і римської церковної єрархії. Безумовно, що ця громадянська сміливість священиків була не під смак нашим владикам, які позачинялись у своїх палатах, відсунулись геть від громадянства, перестали думати по громадянськи і почали глядіти на себе як на індійських божків, яких під карою страшних мук нікому не вільно торкнути. І ось вони рішили раз на все замкнути роти всім нам української церкви, — замкнути так основно, щоб мертва глухо-німа тишина запанувала, а серед неї панували вони — наші нинішні церковні владики — теж глухі й сліпі... Здається, що це саме й було причиною того нечуваного в історії не лише української але взагалі якоїнебудь церкви в світі „закону", який находимо в останньому числі офіціяльних „Львівсько-Архіепархіяльних Відомостей" (ч. II. з 15. квітня 1925). Цей „закон" є таким соромним і ганебним документом наших злиденних часів, що найкраще булоб про нього ні словечком не згадувати, як про щось неіснуюче, — колиб не дивовижні замисли його авторів і те баламуцтво й та анархія, яку той закон може засіяти в рядах вірних церкви, коли зразу, в корні, не вирветься трійливого зерна. І тому „во вічну память" наводимо в цілости текст отого останнього вислову мудрости святоюрських потентатів, ані словечка не змінюючи, не додаючи ні відіймаючи, а тільки підчеркуючи деякі місця для кращої орієнтації читачів:

Ч. 10/Орд. **Закон о попереджаючій цензурі книг.**

Понеже обовязуючі в нашій Епархії закони що до апробати книг допускають деякі сум- [illegible] ради Преосвященого Епископа Суфраґана Боцяна і Всв. Капітули видає слідуючий епархіяльний закон:

§ 1. Під назвою книги розуміє сей закон всі книжки, брошури, часописи і якінебудь письма видавані друком.

§ 2. **Без попереджаючої церковної апробати не вільно навіть світським видавати:** а) Письма св., коментарів до него, перекладів, або трактатів о нім. б) Книг, що відносяться до Богословя, Історії Церкви, Права церк. Природного Богословія, **Етики і инших наук стоячих в звязи з релігією і моральністю** книг богослужебних, молитвословів, пісень церковних, творів аскетичних, **моральних і взагалі всяких писем, в яких міститься щось, що має яку звязь з релігією і обичайністю.** в) Образи, образці з молитвами або й без них. г) Листки зі списом відпустів, наданих Апост. Престолом.

§ 3. Наколи Ординаріят, який міг дати апробату (Ординаріят автора або місця, де мали видаватися або розповсюднюватися книги) відмовив апробати, а ця обставина була тут замовчана в просьбі о апробату, Митр. Ординаріят уважавби апробату, осягнену тим поданням за неважну.

§ 4. Монахи стараючіся о апробату, мають предложити позволеннє своїх настоятелів.

§ 5. Не вільно священикам без позволення Ординаріяду, монахам же без позволення своїх настоятелів і Ординаріяту видавати книжок **навіть світського змісту;** не вільно їм видавати і редаґувати часописів, **або дописувати до них.**

§ 6. В часописах, які містять статті проти католицької віри і христ. обичайности, **не вільно і світським** католикам дописувати хиба із справедливої якоїсь причини, про яку має судити Ординаріят.

§ 7. Хто би зі священиків дописував до такого часопису як висше § 6) без виразного позволення Ординаріяту, стягає на себе суспензу від всякого священодійствія і тратить юрисд. до слухання сповіди.

§ 8. В ту суспензу паде кождий священик через сам факт написання в такім часописи (як висше § 6.) без дозволу Ординаріяту якої небудь статті навіть безіменної і про предмет, що не має звязи з вірою. За рівнозначне з написаннєм, узнає цей закон **підписаннє, або подиктованнє, або інспірованнє такої статті.**

§ 9. Розрішенне від тої суспензи застережене Ординаріятом.

§ 10. Без позволення Апостольського Престола згл. Римської Конґреґації не вільно видавати збірки молитов з відпустами виданими Апост. Престолом і збірки декретів Римських Конґреґацій.

§ 11. Не вільно видавати перекладу св. Письма инакше як під особлившим наглядом Ординаріяту і з нотами винятими головно з письма св. ОО. Церкви і кат. учених.

§ 12. Апробати Оріґінального тексту якогось діла і якогось видання не вистарчає на виданнє його перекладу ані на друге виданне, для якої потреба нової апробати.

§ 13. Відбитки статті апробованої в періодичнім часописі не потребують нової апробати.

§ 14. Назначені Митр. Ординаріятом цензори мають обовязок в сповненню свого обовязку не поводитися ніяким людським зглядом і видавати свій осуд опираючися тільки на догматах катол. віри, на науці Вселенських Соборів і Апостольського Престола.

§ 15. Цензори мають обовязок видавати свій суд на письмі. Коли суд прихильний, Ординаріят уділяє позволення на виданне, перед яким поміщується суд цензора з його іменем і лиш вимково і рідко позваляє Ординаріят опустити згадку за цензора.

§ 16. Авторам не має бути [illegible]

§ 17. Позволеннє на виданнє уділяє Ординаріят лише на письмі; воно має бути поміщене або на початку або на кінци книги з підписом уділяючого позволення, з поданнем місця і часу.

§ 18. Наколи відмовляється позволення, на просьбу автора подається причину відмови, хиба важна причина вимагає чого иншого.

§ 19. Сей заказ обовязує всіх священиків Львівської Аепархії і поза її територією, а священиків чужих Епархій на територіях Львівської Епархії.

§ 20. Сей закон проголошений через випечатанне в Аепархіяльних Відомостях **обовязує від 1. мая 1925. н. ст.**

Львів дня 6. квітня 1925.
† **Андрей**, Митрополит; † **Йосиф**, Еп. Л. Пом.; **Александер Бачинський**, Ґенерал. Вікарій; **Андрей Білецький**, препозит М. Капітули.

Приглянься близше, що сталобися, колиби трактувати цей „закон" поважно:

Перш усього від 1-го мая цього року (§ 20) повинні припинити свій вихід усі українські часописи і всі друкарні повинні заперестати друку українських книжок. Бо в якім виданню, в якій повісти, оповіданню, книзі віршів, чи в якому числі ґазети не кажеться про щось, що має якусь звязь з релігією, церквою, з етикою (наукою про чесне життя) або моральністю, де не згадувалось би слово Бог, небо, пекло, чорт, любов, подружя, убивство, крадіж, піянство, розпуста, про сім гріхів і сім чеснот, про віру й надію, про земне й позаземне жеттія, про все, з чим людина щодня стрічається, чим дихає і про що думає, а що є обхоплене змістом релігійного світогляду?! Всі редакції і всі видавництва мусять покоритися цензорові митрополичої косисторії. Ні одна вистава образів не сміє відкритись без апробати духовного цензора, а до святого Юра день в день мають тягнути паломничі каравани грамотних людий, які схотять скористати з винаходу друкарського станка. (Все воно наказує § 2 митрополичого „закону", який відноситься до **всіх** членів церкви, себто до **кожного,** хто має церковну метрику).

Зокрема священикам не вільно писати (§ 5): про носатизну у коней, прищицю у коров, мотилицю в овець і угри у свиней, про збіжевий недорід і про штучний гній, про сільську кооперативу, про виставу „Наталки-Полтавки" в місцевій Читальні, про шкільні справи ані взагалі про якінебудь громадські гаразди. (Адже сказано виразно, що без **дозволу „не** вільно видавати книжок навіть світського змісту" і не вільно **дописувати** до часописів).

За те § 6 накладає на митрополичий ординаріят обовязок видати Index (виказ) часописів, які виступають проти „вірй й обичайности," а всі люди, світські чи духовні, мають як огню берегтись отих виклятих ґазет. Священикові не вільно не тільки писати до такої ґазети, але навіть говорити з кимнебудь, хто міг би використати цю розмову (нпр. про пожежу в селі, шкільний плебісцит або про самоволю наказного війта) і написати про це до такої небезпечної ґазети: тоді як стій грозить такому бунтареві суспенза і всякі репресійні кари (§§ 7 і 8).

Що-до самої особи цензора то він — річ ясна — мусить володіти таким знанням, супроти якого Соломон і всі критики і фільософи світа всіх народів і часів на купу були безпросвітними дурнями. Він мусить розумітись на всіх галузях літератури, науки, мистецтва, йому не сміють бути чужими ані методи виховування дітий, ані державні закони, ані закрутини тонкої політики. Про все він має видати ясний [illegible] сеного прохання, а щоб не можна було перекупити його ані зискати його ласки якоюсь „протекцією," — його імя мусить бути оповите глубокою тайною (§§ 16, 17, 18). Одним словом, це мусить бути якась над-людина, швидше похожа на апокаліптичну бестію, — бож не слід також забувати, що цей цензор буде також щодня перечитувати, отандати й оцінювати десятки й сотки „прохань" [illegible] віршів, оповідань, статтей, дописів, наукових трактатів, афішів, відпустних листків, образів, призначених до репродукцій, памятників і статей... Коли це буде лише один цензор і матиме лише одну голову і дві руки, тоді кождий „прохач" місяцями ждати ме на „апробату", так, що митрополичому ординаріятові прийдеться кінець-кінцем вибудувати у Львові окремий 4-ох поверховий будинок для самих цензорів і їх писарів...

Чим дальше розглядатимемо цей „закон" з його 20-ти параґрафами, тим більше абсурду і нісенітниць викриємо в ньому. Це не закон, а просте божевілле. Той, хто писав його, доказав пророчисто, що є людиною не тільки без найменшого змислу, але — кажучи без остраху перед різкими словами — взагалі без пяти здорових клепок, а ці, що поклали під цей „закон" свої підписи, виявили каригідне легковаженнє престіжу. Цей „закон" належить до того рода розпорядків, які видається з гори на те, щоби ніхто не тримався їх. Не можуть триматися його і самі владики, бо тоді прийшлось би їм на протязі найблизших тижнів виключати з рядів церкви кількадесять тисяч передплатників і читачів української преси і засуспендувати 90% священства, яке не схоче зрезиґнувати з примітивних прав культурної людини. Який глузд було видавати це розпорядження — не наша людська сила зрозуміти. Одно ясне: як що наші владики дальше підуть цим самим шляхом, то швидко появиться в „Епархіяльних Відомостях" „закон," по якому при висвяченню питомців будуть виривати їм язик і перебивати руки, а над усіми новонародженими дітьми при хрестинах скажуть переводити операцію здорової голови.

В останньому році минуло якраз 400 літ з того часу, як у Нідерляндах король Карло V. завів перший виказ заборонених творів, 361 літ ділить нас від першого церковного Index-у librorum prohibitorum (виказу заборонених книг). По нинішний день істнує при кардинальській колеґії інституція Congregatio indicis задля нагляду над світовою літературою. Всетаки навіть у найтемнійших часах середновіча не було ніде й ніколи духовної превенційної (попереджаючої) цензури друкованого слова, для духовних і світських членів церкви. Митрополича капітула завертає нас на 400 літ назад і ще дальше, у найглибші нетри духовного обскурантизму.

Переліцитовуючись з римською курією в карколомних експериментах, наші львівські владики стали більше папськими, ніж папи Пій V., Павло IV. і всі инші їх сподвижники духовної католицької цензури. Замісць зближатися до народу, відмовляючись від рабського послуху тим, що ділають явно на шкоду народові, наші владики йдуть ще дальше, ніж їхні римські вдохновителі...

Епископ Коциловський відповів на просьбу громадян пояснити їм у чию користь він веде церковну політику і чи не краще би завернути з вибраного шляху, таким арґументом: „Я радився Христа і Він сказав мені це робити." Цікаво, як пояснить нам митрополит Шептицький оцю нову несподіванку з цензурою.

У всякому разі його пояснен- [illegible] його.

З українського життя в Америці.

ФИЛЯДЕЛФІЯ, ПА.

Центральний комітет міста Филядельфії.

Від довшого часу відчувається в нас брак одної, обєднуючої всі місцеві товариства, спільної народної організації. Не було одного центра, ні спільного проводу. На тім найбільше терпіла народна робота. Ця справа заставила свідоміших громадян до застанови, в якийби то спосіб поширити народну роботу, а заразом внести нову і живу струю в наше місцеве народне життя. Всі прийшли до цего переконання, що треба вибрати оден центральний комітет зі всіх місцевих товариств, брацтв і організацій і йому поручити провід в дальшій народній роботі. По кількох нарадах комітет уконституувався остаточно дня 29. квітня б. р. під назвою: Центральний Комітет Міста Филядельфії. На тім засіданню „ затверджено статут Комітету та вибрано головну управу, до якої ввійшли: Теодор Грицей як предсідатель, Іван Юзьвяк і Іван Жмутин як заступники предсідателя, Стефан Слободян як секретар, Іван Хмелик як касієр. До контрольної комісії ввійшли: Михайло Дубас, Михайло Даргограй, Григорій Лесюк, Іван Сорока і Іван Найда. На радних вибрано: Василя Титанича, Юрія Бляхара, Петра Марцинишина, Олексу Джорка, і Евгена Якубовича. Разом складається уряд з 15 членів.

На конститууючих зборах було присутних 26. місцевих товариств, які вислали своїх заступників. На тих зборах була обговорена заразом політична платформа Центрального Комітету. Більшість заявилася за тим, що Комітет не повинен йти в національній ідеольоґії в розріз з нашою центрально-американською орґанізацією, якою є Обєднання Українських Орґанізацій в Америці. Ми повинні заступати ту саму політичну лінію, а що більше допомагати Обєднанню в його праці над визволенням нашого народа.

Заступники пятьох товариств домагалися, щоби Комітет був самостійний і від нікого незалежний, другі знова підносили, що вони самостійні і незалежні, але це не означає, що вони мають іншу ідею як Обєднання, яке обєднує майже всі головні орґанізації цілої Америки та має признання і пошану від цілого краю за морем.

Коли прийшло до голосовання, то 2 товариства заявилося за попертям Обєднання, а 5 за самостійностю, не даючи точно цего, як треба розуміти ту самостійність. По голосованню ті 5 товариств заявили своє виступлення, а остало в Центральнім Комітеті 21 товариств.

Комітет відбув до сего часу 6. засідань, перевів коляду на Рідну Школу і Політичних Вязнів, урядив величаве віче в справі допомоги політичним вязням, яке принесло на чисто для вязнів $200, та улаштував прекрасний Концерт в честь Т. Шевченка. Надто взяв участь в урядженню січового концерту в память полковника Дмитра Вітовського.

Поза тим навязуємо зносини з Литовцями і Білорусинами та змагаємо до створення сильної українсько-литовсько - білоруської місцевої орґанізації.

Вже той короткий начерк діяльности Комітету та це, що Комітет за короткий час свого істновання переслав $549 до краю, вказує само собою як найкраще на великі користи з такого комітету. Тепер черга на наше громадянство. Воно повинно не тільки щиро щей Комітет повитати, але і сердечно його поперти. Бо створений він тільки [illegible] Кождий [illegible] часі контролювати. Ми ведемо нашу роботу ясно і отверто. Наша ідея, це ідея нашого поневоленого народа. Наша праця для добра народа. То всьо до чого ми пнемо і що хочемо осягнути. Хто з нашою великою і святою справою, той з нами. Хто шукає почестий, порахунків, задоволення амбіцій — тому з нами не подорозі.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ МІСТА ФІЛЯДЕЛЬФІЇ:

Теодор Грицей, предсідатель,
Стефан Слободзян, секретар,
Іван Хмелик, касієр.

БИНҐГЕМТОН, НЮ ЙОРК.

Допомога будові Українського Дому в старім краю.

Справа будови Українського Дому в Пониковиці Малій вже широко звісна нашим землякам в Америці. Свого часу засновано комітети, в Біґгемтоні, Ню Йорк, в Йонкерсі, Ню Йорк, і в Кромптоні, Ровд Ай., до збирання жертв на сю ціль. Комітети посідають вже поверх тисячу долярів готівки. На спільних нарадах в Йонкерсі, Ню Йорк, в січню с. р. рішено порозумітись з селом та приступити до роботи .Ухвалено, щоби гроші висилати на згадану ціль на руки Івана Супруна, голови читальні і комітету будови Укр. Дому.

На днях отрималисьмо листа від Комітету Будови Укр. Дому, в котрім пишуть, що площу під будову дому вже куплено за сто долярів Щоби почати будову просять нас поспішити з помочю, бо без нас нічого їм діяти. У відповідь на їх письмо комітет вислав сто долярів на заплаченнє площі. Щоби підтримати народного духа наших земляків, звертається до комітетів, щоби негаючись вислали зложені готівки в призначене місце на руки Івана Супруна. Щоби забезпечити будучність дому, та щоби помочи нашим односельчанам в правних порадах, комітет в Бінґгемтон познакомився з адвокатом Теод. Жолнірчуком в Бродах.

„Товариство охорони дітий в Бродах" просить виходців брідського повіту помогти своїми лептами виховати та просвітити тих, від котрих залежить будучність народного життя, та просить висилати жертви на адресу голови товариства:

Марія Жолнірчук,
ул. Собеского, ч. 11 в Бродах, Галичина.

Theo. Smyk
36 Downs Ave.,
BINGHAMTON, N. Y.

Н. С. ПІТСБУРҐ, ПА.

Як збирають на голодуючих в рідному краю.

Дня 7. червня відбулася у нас весільна забава, молодої пари Стефана і Анни (Олексович) Віхрик. На весілля запросила молода пара кромі других гостей і спів. тов. „Бандурист", в котрім молода Анна була членом. Підчас забави хор „Бандурист" відспівав кілька гарних пісень, а опісля Іван Корбецький завізвав присутних гостей допомочи голодуючому рідному селу.

Жертви зложили слідуючі:
По $1.00: Іван Корбецький, Стефан Віхрик, Юліян Маланяк, Теодор Сенько, Василь Лапішка і Антін Данило; по 50 ц.: Петро Глоговський, Іван Сухий, Мих. Федорів, Стефан Шалюґа, Іван Митрович, Гриць Лепкович, Михайло Тимочко і Стефан Лапішка; по 25 ц.: Сте[illegible] Катерина Федорів, Катерина Зеленяк, Василь Сич, Дмитро Віхрик, Василь Стрижик і Мих. Магдзесь.

Разом зібрано $12.75.

Збіркою занялись: Іван Корбецький і Василь Сич (молодший). В імени голодуючих в рідному краю, складається найщирійшу подяку всім жертводавцям.

Ваша лепта, обітре неодну слезу голодуючих! Гроші вислано до Обєднання.

Гість.

БЕЙОН, НЮ ДЖЕРЗІ.

Величава збірка на голодуючих.

Треба як то кажуть дати кредит парохіяльному комітетови при укр. кат. церкві в Бейон та місцевому парохови о. Іванови Захарко за переведення збірки на допомогу „Голодному Селу" в Галичині. А всім жертводавцям належиться щира подяка, що зложили $115.75 на голодних, які переслано до краю через нашу центральну орґанізацію Обєднання в Филаделфії.

Не можна оминути цеї згадки, щоби не піднести найбільшого жертводавця в тій збірці, який зложив $10, а яким є Станислав Фричиньскі, родом Поляк. За його щире серце належиться йому особливе Спасибіг.

Акція допомоги голодуючим не замкнена, а буде продовжуватися далі, бо голод в краю не скінчився, а противно побільшується.

На голодуючих жертвували: По $10.00: Станислав Фричиньский; по $5.00: о. І. Захарко, Петро Борис, Андрей Рейтар, Марія Сеник; по $3.00: Матвій Петруняк; по $2.00: Николай Сеник, Григорій Гамкало, Олекса Лотоцький, Михайло Панас, Михайло Шеґда, Андрій Польовий, Михайло Андрейчак; по $1.00: Іван Коваль, Юрко Мончак, Іван Ошуст, Василь Павлукович, Василь Кобрин, Іван Лабай, Федь Польовий, Павло Бушко, Олекса Гупало, Андрей Ґураль, Стах Філяк, Олекса Масьлій, Михайло Хоптій, Михайло Зощак, Йосиф Король, Ілия Солонинка, Гілярій Притика, Прокіп Жирий, Василь Низовий, Іван Борковскій, Лесь Нагребний, Николай Нагребний, Кузь Гриник, Андрей Бурбела, Николай Мороз, Андрей Бальоні, Федь Задорецкій, Стефан Липа, Іван Кушнір, Микета Пахолок, Олекса Пахолок, Олекса Шкрамко, Николай Тарнавскій, Н. Н., Володимир Швайлик, Іван Заморскій, Дмитро Павлишин, Панас Павлишин, Лев Скарбовскій, Ілия Курило, Василь Александрів, Василь Скесьляк, Василь Антіш, Дмитро Липовий, Павло Кушнір, Василь Могила, Іван Комаринський, Арсеній Кук, Михайло Зеліньскій, Дмитро Лаба, Евстахій Щомак, Адам Бортнічак, Григорій Березюк, Омелян Ядловський, Ілия Стахів, Петро Язьвіньский, Мойсей Кобилінський, Андрей Незнайомський, Олекса Закалюжний, Теодор Бибель, Ілия Пукас, Лесь Теплишин, Анастазія Зварич, Ілия Готра, Панько Задорецкий; по 75 ц.: Іван Зощак; по 50 ц.: Яцко Лаврів, Михайло Куцінський, Михайло Ганкевич, Петро Харів, Андрей Хоптій, Юлія Гартунґ.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНЕТИКАТ.

Діточий пікнік.

Українська молодіж, що вчиться в українській школі при церкві св. Архистратига Михаїла, відбула минувшої неділі після врочистої Служби Божої, відправленої в тій церкві, великий пікнік для дітий і старших. Всякі забави на вільнім воздуси в Шіцен Парку, куди учасники поїхали спеціяльними карами, лишилися на все в памяти учасників.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИ[illegible] „СВОБ[illegible]

ЖАРТИ

В менажерії.

Мама: Той орел є так сильний, що возьме одну дитину. **Донечка:** Бузьок іще сильніший, бо мамці приніс двоє дітий нараз.

Дивне оголошення.

Низше підписана громада доносить покірно в справі асентирунку коней, що їх цілком не має. В нашім селі є лиш осли і свині.

Хто є мудріший: курка чи яйце? Обоє дурні!

Як може пяний зайти до царства небесного, як він до власної хати не годен трапити?

На торзі.

Пані: А бійтеся Бога, та так дорого хочете за вязочку шпараґів? Ви здуріли? — Та то, пані, не за шпараґи платиться, а за дурноту, що таким людям, як пані, забагається їсти, що дороге.

Учитель: Скажи мені, сину, що знаєш про Марію Терésу?— Ученик: „Марія Тереса" є то великий корабель, що перевозить наших людей до Америки.

Російська повістка про Жида.

Жид впав до криниці і кричав о ратунок. Переходить туди хлоп, нахиляється над криницею й каже: „Дай руку, най витягну!" Жид почувши слово „дай", ані не рушився й бувби радше згинув, а не дав руки. Тоді каже хлоп: „Бери за мою руку". Жид вхопився з цілої сили й добрий хлоп витягнув його з криниці.

Жид „бере", але ніколи не „дає".

Інтересний добродій.

Що там, Мошку, я чув, що ви вирятували Івана з води. — Ну, як я мав дати йому втопитися, коли він винен мені десять корон?

Зичлива.

Дідич (до ключниці): Так, так Параско! Злі часи! Зараза худоби знищила нам половину обори. — Параска: Коби лише Бог милосерний заховав ясного пана при здоровлю!...

Найкоротша дорога.

Один чоловік запитав у місті прохожого, як дістанеться найскорше на поліцію. Цей відповів: — Підіть до склепу напротив і вкрадіть з вистави той годинник!...

Пропаґатор абстіненції.

„Старинні Спартане віддавалися фізичним вправам тіла й жили в чистоті". Голос з лавки: „І пили воду". Пропаґатор: „Прошу мені не перивати! Я й те маю в голові"...

Своякн.

— Петро є вашим свояком?
— А так, оженився з моєю нареченою.

Коли красти?

Суддя: Твоя крадіж є особливо тому каригідна, що ти сповнив її підчас богослуження, коли всі люде були в церкві. Обжалований:— Прошу вас, пане судьо, чи можливо обікрасти який дім, коли всі люде дома?

Виплатиться.

Аґент: Ще перед пів роком доставила наша робітня вам машину до молочення: чомуж ви вкінці її не сплатите? — Господар: Таж ви казали, що вона сама виплатиться!

Чого жаль?

„Знаєш? Петро Фецик розтратив уже цілий маєток по своїм батьку". „Дивіть! А то якби батько знав, в гробі обернувся би!" „Та чого? За свойого сина?" — Ні, з жалю, що сам того маєтку не розтратив!"

— Чому на селі свіжий воз[illegible]

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

ЗАХОДИ ГРОМАДИ ПОНИКОВИЦІ ПОСТАВИТИ СОБІ ЧИТАЛЬНЮ ПРИ ДОПОМОЗІ ОДНОСІЛЬЧАН В АМЕРИЦІ.

На просьбу Виділу Читальні Просьвіта в Пониковиці їздив я разом з женою до тамошньої читальні, щоби на місци розглянути справу будови власного дому і вказати членам спосіб переведеня тої справи в житє по думці жертводавців з Америки.

Згідно з Вашою волею порадив я членам Товариства будувати дім на власній купитися маючій площи, щоби уникнути відтак можливости відібраня дому через чужі руки. В тій цїли оглянувся Виділ за площею і мав єї вже навіть згодити і задаткувати.

Щоби однак забезпечити ужите гроший на ціль, на яку жертводавці гроші ті давали, булоби вказаним, щоби гроші переслати на руки якоїсь особи, до якої Американський Комітет мавби довірє в поручением, щоби та особа виплатила продаючому ціну купна при підписаню дефінітивного контракту купна продажи, а відтак щоби постепенно в міру поступу будови виплачувала за матеріял і за роботу в порозуміню і при співучасти комітету будови дому за належито виставленими квитами і щоби дотичні рахунки предкладати Американському Комітетови.

О скілько я запримітив, люди в Пониковиці горнуться до читальні і будова власного дому причинилабися в великій мірі до піднесення культурного і матеріяльного села, а для заморських братів булаби наглядним памятником їх жертволюбивости з одного боку, а патріотизму з другого боку, однак як всюди, так і там знайшлися інтриґанти, які хотілиби кидати справі тїй колоди під ноги, або зробити на тім якийсь особистий інтерес. Длятого в своїй промові звернув я з натиском на се увагу, що гріш жертвуваний на будову читальні є грошем святим і нетикальним і єслиби хто важився з того щонебудь рушити для себе, бувби напятнований до семого покоління, а господарку тими грішми належить провадити дуже совісно і то в комітеті зложенім з більше осіб під стислою контролею покликаної до того комісії ревізійної і з всіх видатків і приходів належить складати публичний рахунок.

[illegible] рівнож видмови читальні безінтересовну поміч правну при списанню контракту і при всіх дальших справах получених з будовою власного дому аж до віддання єго до публичного ужитку товариства. Радив я від разу поставити більший дім, де містилабися саля на збори, вистави театральні і комнати на поміщенє так товариства Читальня Просвіти, як і склеп, чи каса товариств економічних, а так само і кілька кімнат на можливе в будучности приміщенє кружка товариства охорони дітий і опіки над молодіжю, де моглиби знайти приміщенє воєнні сироти пониковецьких людий, які наложили головами за народню справу, а яких сироти потребують опіки ширшого загалу. Вже істнуючий в Бродах Захист сирітський доказав, що того рода інституція є в теперішних часах конечна а праця і висліди тої праці приносять дуже хосенні наслідки для народної справи.

Що раз зголошуються нові діти, які хотілиби бути принятими до Захисту в Бродах і длятого рішив Виділ Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю від осени 1925 р. поширити свою діяльність Товариства через спровадженнє до Бродів сестер служебниць, які занялибися вихованем і опікою над тими дітьми, які вже є в Захисті в Бродах, а є їх тепер [illegible] Товариства через закладане Захоронок по селах, що-однак буде вимагати значних коштів і длятого звертається жена, котра все єще є головою того Товариства з просьбою о ласкаве попиранє межи американськими братами цілий товариства через збиранє хотяйби найменших жертв на допомогу бідним сиротам і пересилане тих гроший на руки виділу Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю в Бродах, а кожда прислана жертва буде золотими буквами записана у вдячних серцях тих сиріт які не можуть нині самі собі дати ради, а як колись виростуть то стократно сплатять свому народови затягнений тепер довг вдячности. Рівнож і в касових книгах Товариства буде се записанє на вічну памятку будучим поколінням, як заморські брати розуміли і сповняли мимо дуже тяжких матеріяльних відносин Шевченків приказ „полюбіте брати мої найменшого брата".

Остаю з належним поважанем, а заразом з женою засилаю Вам і цілому комітетови як найщирійший привіт і поздоровленя.

Др. Теодор Жолнірчук,
Марія Жолнірчук.

СЕЛЯНИ ВЕРБІВЦЯ, ТЕРЕБОВЕЛЬСЬКОГО ПОВІТУ, ПРО ДОПОМОГУ З АМЕРИКИ.

До Дорогих Родимців з села Вербівця повіт Теребовля, що живуть за Океаном відзиваємося з отсим письмом:

Перед літами відїхали Ви з під рідної стріхи з рідного краю шукати кращої долі за Океаном, а нас лишили з нашими злиднями і горем. Та хоч літа минали Ви про нас не забували, а противно самі гірко працюючи на шматок хліба, посилали нам запомоги і то не лиш близкій родині, але також в користь загалу на піддержанне нашої Читальні Просвіти в якій гуртуються найсвідоміші одиниці села.

В місті Детроїт заснувався навіть осібний комітет з родимців нашого села, який мимо безробіття відгукнувсь на наш зазив і дорогою збірок на лісту зложив квоту 245 долярів з призначеннєм, щоби ті гроші зужито на відреставрованнє знищеного в часі війни будинку Читальні Просвіти і на заснованнє бібліотеки. Та матеріяльна поміч наших братів в Детроїт викликала у нас велику радість і заохоту до дальшої праці і ми з вдячностю кличемо отсим до них: „Честь Вам Дорогі Родимці і подяка за Вашу память та за Ваші жертви".

А до всіх инших Братів, які розбрились по всіх заморських закутинах відзиваємося тепер з горячою просьбою, щоб пішли за приміром земляків з Детроїт і допомогли нам дальше розвивати нами розпочате діло на поли просвітної і економічної орґанізації нашого села.

Єще в р. 1884 засновано в Вербівци Читальну Просвіти а в кілька літ пізнійше Руську Касу Позичкову і Руський Шпіхлер. Основателями тих трех Товариств була лише горстка людей і то неграмотних, які йдучи за покликом бл. о. Николи Танчаковського і його сина Степана розпочали народню працю. Тямите певно як розвивалися і як з року на рік росли ті наші Товариства, та воєнна хуртовина знищила їх майже цілковито. З вибухом війни богато з нас покинуло село та на довгі літа пішли скитатись по ріжних побоєвищах, бо не один з нас загинув на чужині. Колиж доля деяким з нас судила вернутись, застали ми нашу батьківщину знищену і зруйновану а Читальню Просвіти без даху і вікон і з цілого движимого майна зрабовану. І взялися ми до відбудови наших господарств та й про Читальню не забули. Щоби на її відбудову здобути гроші, заложили ми аматорський кружок, дали кілька вистав, а з доходу вставили вікна, купили кілька книжок і часописів. Та на дах вже не стало грощей і ми журилися, що нам дальше робити. Аж нараз несподівано дістали ми запомогу від наших Братів з Детроїт і за ті гроші покрили ми бляхою будинок, закупили книжок до бібліотеки і знова як перед війною розпочали роботу на просвітній ниві. Крім Читальні Просвіти заснували ми рівнож Кооперативу „Сила", яка за два роки діяльности згуртувала коло себе значне число громадян і сьогодня має в селі два склепи та продає членам всі артикули конечної потреби а чистий зиск оберає на цїли просвітні.

Та се лиш початки нашої праці. Знищені війною і неурожаєм під чужим ярмом ми не всилі самі без Вашої помочі вести успішно борбу за наші права і кращу долю і тому відзиваємося до Вас всіх Родимців з села Вербівця, яких доля загнала в далекі краї: **Не забувайте про своє село і про наші українські просвітні і економічні товариства, та слідом братів з Детроїт поспішіть нам з помочю, щоб ми могли видержати в нерівній борбі за права українського народа".**

Датки просимо слати на адресу Кооперативи Сила або Читальні Просвіти з докладними виказами жертводавців, щоби їх імена згадували ми з вдячностю та переказали їх поколінням.

P. S. З осібна складає Виділ Читальні і Управа Кооперативи „Сила" у Вербівци подяку Комітетови до збірок жертв на річ нашої Читальні і Кооперативи „Сила" в Вербівци а то: Вп. п. Іванови Підперигора, Теодорови Данилишин і Григорієви Полюляк за їх память і поперте рідної справи.

Для інтересованих родимців з Вербівця сею справою подаємо адресу згаданого Комітету:

J. Pidperyhora.
12653 Mc Dougall Ave.
DETROIT, MICH.

За Виділ Читальні Просвіта У Вербівци:

о. Ілия Братик, голова; **Дмитро Бойчак, Василь Лисак.**

За Управу Кооперативи „Сила" у Вербівци:

Яків Родзоняк, Антін Гащин, Дмитро Лихий.

ДОПИСІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Кличе на поміч голодуючим односільчанам.

Голод і нужда, які росшалілись по всіх закутках нашої Вітчини, не оминули і нашого родинного села та і там де тільки дасться, сіють загладу нашим жителям, а річ певна, що в першій мірі досягають вони найбіднійших, то є таких, що або не посідають жадного майна, або таких, що з причини каліцтва не в силі вони ставити їм чола.

Пишучий якраз одержав лист зі старого краю, писаний такими бідаками. Це не лист а сердечна просьба до всіх краянів в Америці, з котрими колись разом росли, та може і переживали благороднійші часи — о поміч! Листа не даю до друку бо задля його обширности не хочу забирати місця в часописи, але про його зміст доведе хиба факт, що по перечитанню його в близшім своїм кружку присутні вже зложили на мої руки жертву в сумі $12.25.

Колиби всі наші односільчани зложили хотяй по 1 дол., то таки певно, що цих нещасних виратувалибисьмо від голодової смерти, бож прецінь єсть нас в Америці споре число та правду сказати кождого з нас стане на таку милостиню.

Зложена жертводавцями сума знаходиться в моїх руках. Та коли знайдуться ще які ласкаві жертводавці та поспішуть з жертвами, то загально зібрану суму сейчас перешлю потребуючим.

Найбіднійші, котрі борються з голодовою смертію суть: Анна Самілів, Василя, сліпа, а муж каліка з 6 діточками; Юрко Бобик син Івана, без ноги, і Данило Луців Стефанів, без ноги.

Поможіть цим нещасливцям, а сповните великий християнський обовязок, а від малої жертви чейже ніхто не збідніє.

Єслиби комусь було невигідно висилати жертви на мої руки, то може її вислати просто до краю, бо тут не ходить о особисту амбіцію, але о скору поміч.

Theodore Didocha.
501 W. 167th St., New York, N. Y.

СТОЛІТТЯ ЗАЛІЗНИЦІ.

В вересні ц. р. минає сто років від часу, коли в Англії на дорозі між Стоктон а Дарлінгтон появився перший паровіз.

Істнування залізниці опирається, як відомо, на ужиттю вугля і водяної пари.

Діяльність і сила водяної пари відома була вже старинним народам. В другому століттю перед Христом Геро з Александрії побудував першу машину, яку можна вважати праобразом парової турбіни, а Архімед в Сиракузах пробував сконструувати моздір, з якого мігби викидати силою водяної пари стрільно на значну віддаль. Вуголь, уживаний до опалювання паровозів, знаний людству також віддавна. Добували його від віків в Китаю, Англії, Сарському басейні в Німеччині і в инших краях. І якраз в копальнях вугла в Англії вже в половині XVII століття стали придумувати легші способи перевоження добутого вугля. В 1676 р. покладено в копальнях в Ню Касль перший раз деревляні шини, по яких робітники стали спихати навантажені візки. Будова залізниць сталася одначе можливою щойно тоді, коли примінено до неї парову машину, яку винайшов, зглядно уліпшив Джеймс Уот, ур. в 1736 в Ґрінок в Шкотії побіч Ґлясґов.

В ріжний спосіб пробували використати новий винахід англійського механіка. Вже в 1769 р. появився на вулицях Парижа остовпілому населенню паровий віз на трьох колесах, який їхав без шин, як сьогодні автомобілі. Був це винахід Француза Беньо. Викликав він зрозумілу сензацію. Щож, коли зараз при першій пробі розбив стіну дому при одній з вулиць Парижа, а при другій сам розлетівся.

Парижане з обуренням протестували проти цего несамовитого винаходу. Уряд пішов за волею товпи і заборонив на будуче робити подібні проби на вулицях міста.

Не більше щастя мав і другий смільчак, який в 1801 році збудував паровий повіз, в роділяндо, і пробував його на дорозі з Кемборн до Плімавт. Проба була зовсім удачна, тільки... повіз спалився.

Щойно Юрієви Стівензонови удалося розвязати квестію залізної дороги. Цей геніяльний робітник, відтак директор копальні, ур. 9. червня 1781, вже в 1814 р. побудував парові візки для перевозу вугля в копальні, а в 11 років пізніще пустив в рух перший паровіз. З деякими змінами розповсюднилася залізниця дуже скоро в цілому цивілізованому світі і стала щоденним середником лучби.

Перші залізні дороги побудовано в 1826 р. в Англії на лініях Стоктон-Дарлінґтон і Ліверпул-Манчестер, на континенті в Німеччині біля 1829 р. Вслід за цими державами пійшли й другі, в 1836 р. Австрія, в 1835 р. Бельґія, в 1838 р. Росія, в 1842 р. Франція і т. д.

Як скорий був розвиток залізничих доріг доказує факт, що в 1855 р. було їх у Франції щойно 559 км., а вже в 1881 р. зросли вони в Анґлії до 330.000 км. Північна Америка мала в 1830 р. тільки 37 км. залізних доріг, в 1850 р. 1.451 км., в 1872 р. вже 107.782 км., а в 1901 р. поверх 450.000 км. В Німеччині було в 1871 р. 42.000 км., а в 1914 р. 62.198 км. залізних доріг. В 1914 р. числила Росія 57.-906 км., Франція 50.232 км., Австрія 45.823 км. з. д. Ціла Европа мала в 1901 р. 325.000 км. залізниць, Азія 90.960 км., Африка 29.130 км., Австралія 27.-780 км. Безпосередно перед війною було у Франції 18.800 паровозів, 425.000 ваґонів, а персонал числив 333.000 людий.

До військових цілий ужили Німці залізної дороги перший раз в часі виправи на Шлезвік. За їх прикладом пішли Анґлія, Франція і Австрія. Підчас війни з Німеччиною в 1866 р. Австрійці перекинули зпід Кустоцци на північний фронт 100.000-ну армію, яка відбула цю дорогу — біля 750 км. — протягом 12 днів. Вважалося це тоді великим поступом, бо Наполеон (в 1808 р.) потребував на перетранспортовання своєї армії з Бульон до Донауверт — 700 км. — 42 днів.

Підчас японсько-російської війни перевезено транссибірською залізницею 500.000 людий і 80.000 коний. На переїзд 8.500 км. від Одеси до Мукдену потребувала залізниця 25 днів.

В часі світової війни знищили Німці біля 5.600 км. залізної дороги, 1.000 мостів і віядуктів, 12 тунелів, 60.000 залізничих будинків і 20.000 тон всілякого роду машин і апаратів.

Сьогодні в соті роковини свойого істнування, залізниця є універсальним, найзвичайнішим середником лучби на суходолі. І хоч вже на овиді показуються поважні конкуренти у виді самоходів чи літаків, залізниця буде ще мабуть довго, може в дещо зміненому виді, одиноким середником вигідної а дешевої комунікації.

МАТВІЙ КОСТИШИН.

СЕРЕД НОЧІ...

Сонце сховалось за густі бори.
Вже світ вечерний сумерк покрив,
Туземне царство, цвіти, лелії,
Мов в супочинок все положив.

Лиш буйний вітер гарцює з тиха,
Шумить лугами, шепче травою.
Куди не глянеш, сумно та глухо,
Мов оповите чаром-тугою.

Не чути співу птички малої,
Не бренить пчілка, як в Божий день,
Не шумить рало в широких скибах,
Косар не дзвонить дзень-дзень-дзень-[дзень.

І вийшов місяць, світить, не гріє,
Роса імлою з небес паде,
А сумний вечір немов з водою
З широким плесом, іде-іде.

Вже повний місяць підбивсь високо,
Станув мов батько на небесах;
Слухав, як сичі перекликались,
В гаю зеленім, в темних лісах.

Жах линув всюди, трівожив люди,
Сумний переклик злих віщунів
Ворожби склались; трупами клались
За красшу долю сотні синів.

Повиростали сумні могили
А повний місяць, щоб не дививсь,
Як порпурові здіймались филі
То він за сірі хмари укривсь.

— — — — — — — — — — —

Знова замовкло... приспало з тиха
Все близше-близше півночі йде,
Крилатий півень вже позіхає,
Хоч утомився, не спить, а жде,

Щоб відспівати пісоньку тричі,
Клятого біса загнать у вир,
Про сонце волі, про красшу долю
Знова звістити хрещений мир.

Джемейка, 8. червня, 1925.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Гр. Н. Никорчук, Бриджпорт, Конетикат. — Витинок, присланий Вами, дістали. Спасибіг. Використаємо.

Гр. В. Загаєвич, Ню Йорк. — Витинок дістали. Придався. Дякуємо.

Катальоґ Книгарні „Свободи"

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на піддержане своєї літератури, не жаліли часу на читанне книжок, не дивились обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднеслись висше від инших народів. — Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, єсли народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівно трактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ -- ТАМ СИЛА!

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що весь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх організації, себто в руках самих членів та членкинь У. Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи сі книжки й роботи в друкарні „Свободи", дають заробляти своїй власній організації, себто збогачують самих членів та членкинь У. Н. Союза.

- † **Коротка Історія Козаччини,** нап. проф. Володимир Антонович, із переднім словом про житте та діяльність Антоновича, із портретом автора, образами гетьманів, картою України і увагами д-ра Мирона Кордуби, друге видание ... 65
- Коротка Історія Руси до зруйновання Запорожської Січи ... 10
- † **Коротка Історія України** (з богатьома малюнками і мапами) Івана Крипякевича, опр. ... 50
- • **Короткий огляд українського письменства від** 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки ... 30
- † **Короткий підручник до науки німецької мови** 15
- † **Кость Гордієнко-Головко,** останній лицарь Запорожжя, історичне оповідання А. Кащенка, видання 3-тє ... 20
- • **[illegible]** (Шерльок Гольмс) в 2-ох частях, К. Дойля ... 60
- • **Кроваві [illegible],** новочасний роман, написав Фон Ром ... 35
- † **Кузь та Грицуня,** оповідання В. Винниченка ... 10
- • **Культура, національність та асиміляція,** П. Понятенка ... 30
- † **Летючий корабель,** українська народна казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- **Лис Микита.** З німецького перекл. Ів. Франко 50
- • **Листи з [illegible]** ... 25
- **[illegible]** ... 2.
- **Про алькоголь** ... 10
- † **Літературні характеристики українських письменників,** І. Іван Франко (поезія), нап. Антін Крушельницький, опр. ... 1.25
- † **Літературні характеристики українських письменників,** II. Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, нап. Богдан Лепкий, брош. 35, опр. ... 50
- † Літопис української революції, матеріяли і документи, Ф. Доценко ... 3.00
- † **Люба-згуба,** повість Ю. Федьковича, вредаг. В. Верниволя, брош. 20, опр. ... 30
- † **Люборацькі,** сімейна хроніка, А. Свидницького, в оправі ... 1.50
- † **Людина,** опис будови людського тіла для шкіл та самоосвіти, з богатьома малюнками та [illegible], нап. др. Ів. Раковський 25
- [illegible] Степана Костіва 25
- [illegible] ... 25
- **Маруся,** повість Гр. Кв. Основяненка 25
- 1. Маска, 2. Краса, оповідання А. Чехова ... 10
- † **[illegible],** практичні поради [illegible], Ів. Андрущенка, опр. ... 50
- † **[illegible],** новеля Ольги Кобилянської ... 20
- • **Микола Джеря,** повість Івана Нечуя Левицького, з ілюстраціями Е. Турбацького ... 60
- • **Місяць сміхом і другі оповідання** ... 20
- • **Молодий вік,** оповідання для молодіжи, Кн. 1 40
- • Молода Україна. Провідні ідеї і епізоди—продовжение праці Івана Франка ... 60
- † **Монт-Оріоль,** роман, Г. де Мопасон, пер. М. Шраг. Два томи ... 80
- † **На білих скалах,** повість Анатоля Франса, переклав Ів. Галущинський ... 65
- **Навернений грішник,** оповідання, Б. Пруса .. 20
- † **Назва України,** з картами, нап. С. Шелухін ... 10
- † **На зелених горах,** збірка поезій, О. Олеся ... 15
- † **На воді,** оповідання, Г. де Мопасан, переклав М. Шраг. ... 35
- † **Найкрасші загадки і забавки для старих і молодих** ... 20
- **Напад на Січ,** оповідання, Данила Мордовця, і Павло Полуботок, поема Ст. Руданського 5
- • **Наречена,** оповідання, Георгія Г. Чулкова ... 15
- † **Нарис римської історії,** нап. К. Лоський ... 60
- † **Народний Декляматор,** з переднім словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. 1.25
- • **Народні казки ч. 1** ... 20
- • **Народні казки ч. 2.** ... 20
- • **На стрічу сонцю золотому,** повість Марії Колцуник ... 50
- † **Наука природи,** вступний підручник на І. класу гімназіяльну та для народних шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Губенка, з 183 малюнками ... 35
- • **Наука про управу землі,** М. М. Белегая ... 1.00
- • **На филях любови** (поезії); **Опир** (галицька легенда), нап. І. Мулярчин ... 10
- † **Національне відродження угро-руських українців** (1772—1880 рр.), Вол. Гнатюка ... 25
- † **Начерк історії української літератури,** написав Богдан Лепкий, книжка І. і ІІ., брош. 2.60, опр. ... 2.75
- † **Начерк соціольоґії,** нап. проф. др. Тома Акеліс, пер. Якименко. В додатку: Поняття соціольоґії по Зіммелю ... 20
- • **Начерк стилістики, поетики і реторики,** др. Конст. Лучаковського ... 40
- **На чужині,** оповідання за ріжні пригоди в чужим краю, Івана Сілки ... 15
- • **Наша рідна мова, географія України і характер Українців, Поляки і Москалі.** Написав проф. М. Возняк ... 10
- † **[illegible],** з образками ... 20
- † **[illegible]** ...
- † **Незвичайний злодій,** детективний роман, нап. М. Старк ... 85
- • **Незвичайні пригоди Матія Сандорфа,** повість в 2-ох томах, Ю. Верного ... 2.80
- † **Некультурна,** новеля Ольги Кобилянської ... 20
- • **Не любо — не слухай, брехать не мішай,** Т. Безшляха ... 20
- • **Не піддавайся біді,** оповідання з селянського життя, др. А. Чайковського ... 25
- • **Не родися красний, але щасний** ... 20
- • **Не-читальник,** Л. Мартовича ... 40
- † **Німецька селянська війна,** Фридриха Енгельса (переклав з нім. В. Левицький) ... 40
- † **Німецько-український словар** (кишеньковий) 65
- † **Новелі,** Кн. І., Юрія Сірого ... 70
- † **Образки з громадського і письменського розвитку Русинів** („Спомини з мого життя"), нап. Олександер Барвінський, в двох частях; перша часть з 10 портретами і двома картинами, друга часть з 12 портретами і 13 картинами ... 2.00
- † **Огляд бувальщини українського народа,** переповів В. Андрієнко, з 40 образцями і 3 мапками ... 20
- † **Огляд історії України,** І. Крипякевича, опр. .. 50
- † **Огляд території України,** після д-ра С. Рудницького написав Петро Франко ... 10
- **Огонь на услугах чоловіка,** (3 ілюстрації). — Становище пяниці. — Янко Музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі ... 15
- • **О дванайцяти таблицях,** оповідание після народних казок ... 25
- • **Олюнька,** оповід. з життя ходачкової шляхти в 2-ох томах, др. А. Чайковського ... 80
- **Оповідання з військового життя і инші** ... 15
- • **Оповідання про сорок розбійників** ... 20
- **Оповідання Олекси Стороженка** ... 15
- **Оповідання Пантелеймона Куліша** ... 15
- • **Оповідання про вaздрих богів,** Мих. Драгоманова ... 10
- • **Опришок і другі оповідання** ... 20
- † **Орися, Дівоче серце, Січові гості,** оповідання П. Куліша ... 20
- † **Осаул Підкови,** оповідання, В. Будзиновського 60
- † **От собі казочки,** нап. Рудиярд Кіплінг, пер. В. Ткачкевич, з двома образк., брош. 20, опр. 30
- † **От собі сторійки,** нап. Рудиярд Кіплінг, переклав Вас. Ткачкевич, з трьома образцями, брош. 35, опр. ... 50
- † **Пани й паии** (про нашу літературну мову) М. Левицького ... 20
- † **Пан Потоцький,** оповідание ... 15
- • **Панські жарти,** поема з останніх часів панщини, Ів. Франка ... 40
- † **Панна де Мопен,** роман, Т. Готіе, пер. М. Шраг, два томи ... 1.25
- • **Папа чи Христос,** Ілії М. Глови ... 60
- • **Пачкар,** оповідание, Б. Лепкого ... 10
- **Перед осуд народа. „Нечесть" між „чеснотою",** нап. др. Семен Демидчук ... 20
- † **Перезва,** вірші В. Валентіна ... 10
- † **Перехрестні стежки,** повість Ів. Франка, опр. 2.00
- † **Серия міжнародного красного письменства** (Серія англійських класиків, ч. І. Чарльс Дікенс: Сверщок на печі, домашня казка, з біографією автора) ... 40
- † **Писання Богдана Лепкого,** з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним Вас. Верниволею. Том І. Вірші, том ІІ. Проза. В пол. оправі ... 5.50
- • **[illegible] народів,** Евгена Єлачича ... 15
- † **Під Корсунем,** історична повість А. Кащенка, видание 3-тє ... 45
- † **Під одну булаву,** історичне оповідание, Вас. Будзиновського ... 60
- • **Під прапором свободи,** вибір патріотичних деклямацій ... 30
- • **Підручник двигових образів,** як оперувати машинами і їх сполученнями, Юр. Костура 75
- • **Під шум [illegible] коліс,** оповідання в 2-ох частях, В. Дараморуки ... 20
- • **Пісні [illegible],** поезії Марка Скритого 50
- † **[illegible]** ...
- † **Поезії О. Олеся** ... 50
- † **Поза межами болю,** картина з безодні, нап. Осип Турянський ... 60
- † **Полонений на Кавказі,** нап. гр. Толстой, правдива подія з російського, брош. 20, опр. ... 30
- † **Попович Ясат, Правда та неправда,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 9-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- • **Порадник для женщин, що хочуть бути здоровими** ... 15
- • **Порадник для залюблених або Як писати любовні листи** ... 35
- **Порадник лікарський** ... 20
- † **Початкова географія для народніх шкіл,** з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький, брош. 60, опр. ... 75
- **Починок,** оповідание, Б. Лепкого ... 15
- • **Порадник лікарський,** написав Др. Силвестер Дрималик. Сторін 288 ... 2.00
- • **Поміж ворогами,** незвичайно інтересна повість І. Левицького ... 60
- **При битій дорозі,** оповідание з часів війни, написав М. Струтинський ... 85
- • **Пригода Гука,** незвичайно займаюча повість славного американського автора М. Твейна 75
- • **Пригоди наймолодшого брата,** В. Гнатюка ... 15
- † **Пригоди статечної миші,** нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-тє, з малюнками художника М. Погрібняка ... 10
- † **Приказки Евгена Гребінки,** з портретом автора й передмовою Б. Л. ... 20
- • **Припізнений московський пашпорт,** оповідание, М. Твейна ... 10
- • **Природна метода лічення** ... 15
- • **Притча про садівника та инші оповідання,** Метислава Руса ... 40
- † **Причепа,** повість Ів. Нечуя-Левицького, опр. 2.00
- † **Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розвязання аграрної справи,** інж. Мих. Байєра ... 10
- † **Про алькоголізм,** нап. Микола Чайковський, з 11 ілюстраціями ... 10
- **Про батька козацького Богдана Хмельницького.** Написав Михайло Грушевський ... 80
- • **Провідник,** практичний підручник до науки англійської мови ... 1.50
- • **Про мiночу неволю в історичнім розвою,** Мих. Ганкевича ... 30
- **Промови, деклямації і желання на весілях, хрестинах і забавах** ... 10
- • **Про полові справи,** нап. др. Михайло Кос, четверте змінене видание, з образками ... 30
- • **Пророцтва вербської цариці Михальди** ... 20
- † **Про світ Божий,** беседи по природознавству, Ю. Сірого ... 40
- **Проти алькоголю** ... 20
- † **Про тифи — черевний, плямистий та поворотний** (з малюнками), нап. др. Ст. Суковаченко 20
- • **Про українських козаків, Татар та Турків,** М. Драгоманова ... 25
- **Про Христофа Колюмба та відкриття Америки** (2 ілюстрації). — Закон не спинить пиянства, тільки виховання. — Ріп Ван Вінкель, Вашінґтона Ірвінґа. — Дні нашої слави і недолі ... 15
- 1. **Про Шевченкові твори. 2. Оферма,** оповідание з військового життя ... 20
- † **Психольоґія,** з 14 образками в тексті, нап. др. Вільгельм Єрузалем, із шестого німецького видання за дозволом автора переклав Григорій Кичун ... 1.00
- † **Психольоґія,** начерк науки про людську душу, нап. др. Іван Раковський, брош. ... 65
- • **Птичка-червоногорличка і инші оповідання,** нап. Хрістоф фон Шмід, пер. Волод. Держирука ... 10
- † **Пес Баскревілів,** детективний роман, нап. Конан Дойл ... 85
- • **Рай і поступ,** Мих. Драгоманова ... 40
- • **Рахункова книжочка,** опр. ... 50
- † **Революція в Росії** (від 1861 року до найновійших часів), Т. Ф-н. ... 15
- † **Рись-мати, Брат і сестра в лісі,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 8-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- † **Рідне письменство,** др. В. Сімовича ... 10
- † **Рідне слово,** збірка новель і оповідань українських авторів ... 1.00
- **Різдвяна ніч** (з 10 образками), Миколи Гоголя 20
- • **Робінзон Крузо,** з образками ... 1.00
- • **Розбишаки в паломничій одежи,** оповідание для народу ... 10
- • **Розбійник Кармелюк,** історичний роман в 6-ох томах, Мих. П. Старицького ... 2.40
- • **Розмова Поляка з Русином,** веселий віршь, в котрім Русин висміває польську пиху ... 10
- † **Розмова про недуги та здоровля,** нап. др. Вадим Зелінський ... 10
- • **Розмова тверезого пана Василя з горівкою,** нап. Мартин Гриншин ... 5
- **Росія й Україна,** М. Михайленка ... 25
- † **Рубають ліс,** повість Антона Крушельницького, опр. ... 2.00
- † **Русалка й инші казки братів Ґріммів,** з ілюстраціями ... 20
- † **Русалка,** оповідание Ганни Барвінок ... 20
- † **Русь-Україна а Московщина-Росія,** історична політична розвідка, Льонгина Цегельського 40
- • **Рухові забави і гри,** І. Боберського ... 30
- † **Самостійна Україна,** Р. У. П. ... 15
- † **Самоуправа школярів,** нап. Иоганнес Геп, переклав Василь Мороз ... 60
- † **Саламбо,** роман, Г. Флобер, пер. В. Чорний. Три томи ... 1.10
- † **Сафо,** роман, А. Доде, пер. В. Чорний ... 35
- **Світові байки в оповіданях,** Ст. Руданського 15
- † **Своє життя,** розмова на біжучі теми, з малюнками, нап. Петро Тихий ... 25
- • **Серед вічних снігів і льодів,** В. Лункевича (з російського переклав І. Галущинський) ... 30
- **Свято весни.** — Ворог між нами. — Христос воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.) — Тополя (1 ілюстр.). — Мати. — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і недолі ... 20
- 1. **Серце не навчити.** — 2. **Побратими.** — 3. Вістун. Оповідання ... 10
- † **Сестра, Козачка, Чумак,** народні оповідання Марка Вовчка ... 20
- • **Сила і краса,** повість, В. Винниченка і **Як баба Горбулиха зробила страйк,** оповідание, А. Грабіка ... 25
- † **Син України,** історична повість у трьох частинах, з ілюстраціями та мапою, Сюжет, опрацювання та редакція Вал. Злотопольця, компонували Ігорь Федів та Вал. Злотополець, брош. 1.50, опр. ... 2.00
- **Сільська вчителька,** оповідание Д. Чiампольского 10
- • **Січовий підручник до рядових вправ „Впоряд"** 30
- † **Скошений цвіт,** вимінок з галицьких образків, повість Василя Барвінка (Володимира Барвінського), друге видание, із вступом Богдана Лепкого ... 75
- † **Славні побратими,** історичне оповідание А. Кащенка, видание 5-те ... 20

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ: — Кождий замовляючий книжки повинен виписати вираано всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий моні-ордер. Книжок на C. O. D. не висилається. Адреса замовляючого мусить бути написана як найвиразнійше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовленню книжок посилати 10 центів на реджистер. За незгублені книжки, коли замовляючий не прислав на реджистер 10 центів, книгарня не відповідає. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить посилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖЕЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий [illegible].